

سوگند و تاثیر آن در اثبات ورد دعاوی

دکتر سید جواد خاتمی، نجما شریفان

nshryfan@gmail.com

چکیده

ضعیف ترین دلیل در بین ادله به معنای اخص ، سوگند می باشد عملکرد این نوع دلیل فقط به منظور فصل خصومت است . در بین دلایل به معنای اخص نیز تقدیم و تاخر وجود دارد و قسم ضعیف ترین ادله است. قسم تنها وظیفه منکر نیست بلکه در مواردی مدعی نیز می تواند برای فیصله دادن دعاوا قسم بخورد اصولاً قسم در مواردی دلیل محسوب می شود که دلیل قوی تری برای اثبات مدعا در دسترس نباشد.

کلمات کلیدی: سوگند، قانون، دعاوا، دلیل...

مقدمه

قوانین راجع به ادله ی اثبات دعوی یا شکلی اند ؛ و یا ماهوی.

رویکرد و گرایش کشورها نسبت به تدوین قوانین راجع به « ادله ی اثبات دعوی » با وجود برخی مشابهت ها ، متفاوت جلوه خواهد نمود.

نظام حقوقی ایران از جمله کشورهایی است که در میان خانواده ی بزرگ رومی-ژرمنی راجع به ارائه ی قوانین موضوعه فی باب «ادله اثبات دعوی» داشته و قوانین شکلی (یا به عبارت دیگر قوانین تضمین کننده و قوانین ماهوی) یا به عبارت دیگر تعیین کننده) اش با کشورهایی همچون مصر - به عنوان مهد تمدن انسانی- و فرانسه - به عنوان مهد حقوق و آزادی - رویکردی مشابهی را در پیش گرفته است و برخلاف برخی کشورها که قانون واحدی تحت عنوان « ادله اثبات دعوی » دارند ، قوانین موضوعه ی ماهوی و شکلی اش واحد نیست و از یکدیگر جدا و مُنفک هستند .

یکی از ادله و ادواتی که از سوی مقتن به منظور اثبات دعوی [اعم از دعوای کیفری و دعوای حقوقی] در نظر گرفته شده ، « قَسَم » است که از آن به عنوان ضعیف ترین دلیل جهت اثبات دعوی نیز یاد می کنند که با وجود این می تواند بسیار مفید ، موثر و کاربردی از آب درآید و باطلی که خود را به شکل حق جلوه داده را تغییر شکل داد و حق را در دست مُحق قرار داد .

در قانون مدنی و قانون ایین دادرسی مدنی ، قسم نیز مانند شهادت تعریف نشده است شاید به این جهت که آن یک امر بدیهی دانسته اند و تعریف آن را زاید تصور کرده اند .توقع تعریف قسم از قانون مدنی ، بی جا نیست زیرا قانون مدنی منبع اصلی حقوق مدادرسی نیز جزئی از حقوق مدنی به شمار می رود در حقوق مدنی ، باید پدیده های حقوقی موضوع این حقوق تعریف شوند.

قسم را می توان چنین تعریف کرد که اعلام شخصی است و موکد به نام خداوند با یکی از صفات اوست در باره انجام کاری که در آینده یا در مورد ادعایی که در دعوی شده است.

از این تعریف دانسته می شود که قسم با این که مانند اقرار اعلام شخصی است ولی متفاوت با آن از گذشته خبر نمیدهد و این اخبار در باره وقوع حقی در زمان سابق بر قسم به نفع دیگری و به ضرر شخصی که قسم یاد می کند نیست